

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/355/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200166
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200166.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu F. E., bytom L., zastúpeného JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom so sídlom Nezábudková 22, Bratislava, proti žalovanému Národnému inšpektorátu práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. januára 2014, č. S/2014/00521 - 2.1, O - 292/2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/59/2014-33 zo dňa 9. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/59/2014-33 zo dňa 9. septembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. januára 2014, č. S/2014/00521 - 2.1, O - 292/2013. Týmto rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Trenčín č. k. 6626/173/2013/2.1/L zo dňa 07.11.2013 (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa“), ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2000 Eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (ďalej len „zákon“). Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu je na základe dostatočne vykonaného dokazovania zo strany správneho orgánu 1. stupňa preukázané, že v období od 01.04.2013 do 23.05.2013 využíval žalobca ako živnostník vo svojej prevádzke - Hostinec na adrese A. Hlinku 158, Bánovce nad Bebravou závislú prácu fyzickej osoby A. B. ako čašníčky, s ktorou žalobca žije v spoločnej domácnosti ako druh a družka, pričom s ňou nemal založený pracovnoprávny vzťah. Napriek tejto skutočnosti A. B. pracovala u žalobcu od pondelka do piatku, denne 6 hodín, za hodinový zárobok

1,15 Eur/hod. Takto zistený skutkový stav popísala zhodne i samotná A. B. v zápisnici o podaní informácie zo dňa 23. apríla 2013.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keď niet pochýb o pravdivosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci, krajský súd bol jednoznačne toho názoru, že vyššie uvedený skutkový stav nie je možné vyhodnotiť inak len tak, že žalobca porušil zákaz nelegálneho zamestnávania. A. B. vykonávala pre žalobcu prácu čašníčky, čo je práca vykonávaná jednoznačne vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, ktorú vykonávala osobne, podľa pokynov zamestnávateľa, v mene žalobcu ako zamestnávateľa a v pracovnom čase určenom zamestnávateľom. Niet teda pochýb, že ide o závislú prácu v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“), ktorú nie je možné vykonávať na základe dohody o občianskej výpomoci. Závislú prácu je možné v zmysle ustanovenia § 1 ods. 3 Zákonníka práce vykonávať výlučne len v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu.

Závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov. Žalobca teda využíval závislú prácu A. B. a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah. Týmto konaním jednoznačne žalobca naplnil skutkovú podstatu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona. Keďže žalobca nie je ku A. B. vo vzťahu príbuzného v priamom rade, súrodenca alebo manžela a A. B. nie je ani žiakom alebo študentom do 26 rokov veku, nie sú splnené ani podmienky vylúčenia nelegálneho zamestnávania podľa ust. § 2a ods. 1 zákona. Naplnenie skutkovej podstaty nelegálneho zamestnávania zo strany zamestnávateľa, v prípade nelegálneho zamestnávania jednej osoby, má zo zákona sankciu v rozmedzí od 2000 Eur do 200 000 Eur. Pokiaľ správny orgán I. stupňa uložil žalobcovi pokutu v výške 2000 Eur a žalovaný ako odvolací orgán sa s týmto rozhodnutím stotožnil, krajský súd konštatoval, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom.

Námietku nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko skutkový stav, tak ako je popísaný vo výrokovvej časti prvostupňového rozhodnutia, popísala zhodne i A. B. a ani sám žalobca nakoniec neuviedol, v čom je zistený skutkový stav nesprávny a neúplný. Skutkový stav, tak ako ho ustálil správny orgán I. stupňa je dostatočný na to, aby ho bolo možné subsumovať pod príslušné ustanovenia zákona.

Tvrdenie žalobcu, že nezamestnal A. B., ale že sa jednalo len o občiansku výpomoc, nemá žiadnu právnu relevanciu, nakoľko práca A. B. jednoznačne vykazovala znaky závislej činnosti.

Taktiež považoval za nedôvodnú námietku žalobcu, že žalovaný nesprávne vyhodnotil dôkazy. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil nielen so skutkovým stavom ako bol ustálený, ale i s právnym posúdením veci. Navyše, bol toho názoru, že nebolo možné v súdnej veci v rámci administratívneho konania obstarané dôkazy vyhodnotiť iným spôsobom, ako to učinili správne orgány oboch stupňov.

Námietka žalobcu, že mal v úmysle zvýšiť zamestnanosť u seba, a že po tejto skúsenosti už nemá vôbec dôvod niekoho zamestnať, nemá žiadnu právnu relevanciu a nemôže privodiť žalobcovi úspech v tomto súdnom konaní, rovnako ako námietka, že výška uloženej pokuty 2000 Eur, zdôvodňovaná ako minimálna a výchovná je pre žalobcu s ročníkom narodenia 1942 výsmechom.

V súdnej veci správne orgány oboch stupňov dôvodne ustálili, že žalobca porušil zákaz nelegálneho zamestnávania a uložili žalobcovi zodpovedajúcu sankciu. Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodol tak, že žalobu zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca včas odvolanie. Namietal, že:

- rozhodnutie krajského súdu vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu.
- skutkový stav, tak ako ho ustálil správny orgán I. stupňa, a ktorý si osvojil aj krajský súd ako podklad na rozhodnutie v tejto veci, nie je úplný a dostatočný na to, aby ho bolo možné subsumovať pod

príslušné ustanovenie zákona.

- konanie A. B. jednoznačne, tak ako uvádza krajský súd, nevykazovalo všetky zákonom stanovené znaky pre závislú činnosť.

- krajský súd sa v súvislosti s dokazovaním uspokojil so skutkovým stavom, ako bol ustálený príslušnými správnymi orgánmi v administratívnom konaní, pričom nevykonával žiadne nové dokazovanie, ktoré by riadne preukázalo skutkový stav.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že žalobnému návrhu sa vyhovie v celom rozsahu a súčasne sa priznávajú trovy konania žalobcovi, tak ako budú vyčíslené v zákonom stanovenej lehote.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom krajského súdu, ktorý považuje za vecne správny a zákonný. Bol toho názoru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa vychádzali zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Oba správne orgány dôsledne vyhodnotili všetky skutočnosti zistené počas výkonu inšpekcie práce a zároveň sa vysporiadali aj s argumentáciou žalobcu obsiahnutou či už vo vyjadrení k začatiu konania, alebo v odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty.

Ďalej poznamenal, že žalobca neuviedol nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť závery inšpekčných orgánov, s ktorými sa stotožnil aj vo veci konajúci súd. S ohľadom na uvedené navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. februára 2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, s prihliadnutím na citované ustanovenie O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil skutkový stav tak, ako ho podrobne popísal krajský súd. Odvolací súd sa preto s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku iba dodáva:

V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd, zhodne so záverom žalovaného, ako aj so záverom krajského súdu, konštatuje, že zo strany žalobcu došlo k nelegálnemu zamestnávaniu, tak ako bolo zistené správnymi orgánmi oboch stupňov. Žalobca v čase začatia výkonu inšpekcie práce dňa 23. apríla 2013 o 11,30 hod., kedy na základe živnostenského listu a koncesnej listiny vykonával svoju podnikateľskú činnosť pod obchodným menom Miroslav Lendvay RADIŠA ČAS s miestom podnikania A. Hlinku, Bánovce nad Bebravou, IČO: 30 327 920, porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že na prevádzke Hostinec, na ulici A. Hlinku 158, Bánovce nad Bebravou využíval závislú prácu fyzickej osoby A. B. ako čašníčky a nemal s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu.

Z listinných dôkazov, ktoré tvoria súčasť administratívneho spisu vyplýva, že porušenie zákazu

nelegálneho zamestnávania zo strany žalobcu bolo jednoznačne preukázané, správne orgány vykonali dostatočné dokazovanie, vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti odvolací súd najmä poukazuje na zápisnicu o podaní informácie zo dňa 25.03.2013 spísanú s A. B., v ktorej sama uviedla, že prácu vykonávala za mzdu 1,15 Eur na hodinu a to od 1. apríla 2013 v pondelok až piatok, 6 hodín denne, pričom nemala uzatvorený pracovnoprávny vzťah so žalobcom.

Odvolací súd poukazuje na to, že napriek tomu, že žalobca k 01.05.2013 ukončil svoju podnikateľskú činnosť, samotný zánik živnostenského oprávnenia fyzickej osoby - podnikateľa pred alebo po začatí konania nemá vplyv na jeho spôsobilosť byť účastníkom konania v spore, ktorý vznikol z jeho podnikateľskej činnosti. Zánikom živnostenského oprávnenia fyzickej osoby - podnikateľa, táto nestráca spôsobilosť byť účastníkom konania v zmysle § 19 O.s.p., pretože fyzická osoba tým nestráca spôsobilosť mať práva a povinnosti a nezbavuje ju to ani prípadných záväzkov z dovtedajšej podnikateľskej činnosti.

Tzv. zmiešané správne delikty fyzických osôb -podnikateľov sa v zmysle teórie správneho práva (doc. JUDr. Machajová, CSc. a kol. -Všeobecné správne právo - 5. aktualizované vydanie Vydavateľ: Eurokódex, Bratislava 2010, ISBN 978-80-89447-27-5) zásadne neviažu na zavinenie. Podnikajúca fyzická osoba je za tento delikt objektívne zodpovedná, pričom súčasná právna úprava takmer vôbec neumožňuje zbaviť sa čo len čiastočne zodpovednosti zaň, pretože prevažne neupravuje všeobecné liberačné dôvody. Z toho vyplýva záver, že fyzická osoba - podnikateľ zodpovedá výlučne za spôsobený protiprávny stav bez ohľadu na zavinenie. Z toho vyplýva záver, že žalobca zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt

V teórii správneho práva hmotného prevažuje vymedzenie, podľa ktorého správnym deliktom je protiprávne konanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon a za ktoré ukladá správny orgán sankciu ustanovenú normou správneho práva. Z uvedenej definície sa odvodzujú všeobecné pojmové znaky, medzi ktoré o. i. patrí aj sankcia (sankcionovateľnosť). Tá znamená, že právo spája s každým správnym deliktom konkrétnu sankciu (trest). Aj keď hlavným poslaním verejnej správy nie je trestať, čo súvisí so zásadou subsidiarity správneho trestu, že správny trest má miesto len tam, kde nepostačujú iné nástroje a prostriedky dovolené právom, zákony v niektorých prípadoch limitujú úvahu správneho orgánu o výške pokuty ustanovením jej dolnej hranice. V danom prípade prvostupňový správny orgán uložil pokutu vo výške 2.000 € na dolnej hranici zákonom stanovenej sankcie, preto nezostalo odvolaciemu súdu nič len konštatovať, že rozhodnutie ako aj postup prvostupňového správneho orgánu a žalovaného boli v súlade so zákonom.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami správnych orgánov ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach správnych orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Žalobca nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený správnymi orgánmi, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovel a s prihladnutím

na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.